

UCHWAŁA
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 8 września 2022 r.

**w sprawie ustawy o szczególnym wsparciu podmiotów poszkodowanych
w związku z sytuacją ekologiczną na rzece Odrze**

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 2 września 2022 r. ustawy o szczególnym wsparciu podmiotów poszkodowanych w związku z sytuacją ekologiczną na rzece Odrze, wprowadza do jej tekstu następujące poprawki:

- 1) skreśla się użyty w art. 1 dwukrotnie, w art. 6 w ust. 3 w pkt 6, w art. 8 w ust. 1, w art. 9 w ust. 2–4, w art. 10 w ust. 1, w ust. 2 dwukrotnie, w ust. 3 we wprowadzeniu do wyliczenia, w ust. 4 i 5, w ust. 6 i 7 dwukrotnie, w ust. 8–11, w ust. 13 i 14, w art. 11 w ust. 1 czterokrotnie, w ust. 3 we wprowadzeniu do wyliczenia dwukrotnie i w pkt 2, w art. 15, w art. 17, w art. 19–21, w art. 23–25 oraz w art. 29 w ust. 1, w różnym przypadku, wyraz „jednorazowe”;
- 2) art. 2 otrzymuje brzmienie:

„Art. 2. Płatnikowi składek, w rozumieniu ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U z 2022 r. poz. 1009, 1079, 1115 i 1265), niebędącemu jednostką budżetową lub samorządowym zakładem budżetowym, zwanemu dalej „płatnikiem składek”, przysługuje:

  - 1) świadczenie za miesiące sierpień, wrzesień i październik 2022 r.;
  - 2) zwolnienie z obowiązku opłacania nieopłaconych należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy, Fundusz Solidarnościowy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych lub Fundusz Emerytur Pomostowych, należnych za sierpień, wrzesień i październik 2022 r.”;
- 3) po art. 2 dodaje się art. 2a i art. 2b w brzmieniu:

„Art. 2a. Świadczenie przysługuje podmiotowi prowadzącemu działalność gospodarczą, oznaczoną według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) 2007, kodami wymienionymi w załączniku do ustawy, na terenie gminy mieszczącej się na obszarze powiatu wskazanego w przepisach wydanych na podstawie art. 2b.

Art. 2b. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, wykaz powiatów, na obszarze których występują gminy, w których na dzień 31 lipca 2022 r. była prowadzona działalność gospodarcza, o której mowa w art. 2a, mając na względzie skutki wywołane przez sytuację ekologiczną na rzece Odrze oraz obszary życia gospodarczego i społecznego w szczególności dotknięte konsekwencjami tej sytuacji.”;

4) art. 3 otrzymuje brzmienie:

„Art. 3. 1. Świadczenie przysługuje płatnikowi składek, który:

- 1) prowadził na dzień 31 lipca 2022 r. działalność, o której mowa w art. 2a;
- 2) w terminie do dnia 31 lipca 2022 r. był zgłoszony jako płatnik składek z datą obowiązku opłacania składek nie późniejszą niż 1 lipca 2022 r.;
- 3) w związku z sytuacją ekologiczną na rzece Odrze uzyskał przychód z działalności w rozumieniu przepisów podatkowych w miesiącu sierpniu, wrześniu i październiku 2022 r., niższy o co najmniej 40% w stosunku do przychodu uzyskanego w lipcu 2022 r.;
- 4) w terminie do dnia 31 lipca 2022 r. zgłosił co najmniej jedną osobę do ubezpieczeń emerytalnego i rentowych z datą powstania ubezpieczeń emerytalnego i rentowych nie późniejszą niż 1 lipca 2022 r. i co najmniej jedna osoba pozostawała w tych ubezpieczeniach na ostatni dzień miesiąca, w którym przysługuje świadczenie;
- 5) w terminie do dnia 31 lipca 2022 r. zgłosił do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, zwanego dalej „Zakładem”, co najmniej jeden adres prowadzenia działalności na terenie powiatów wskazanych w przepisach wydanych na podstawie art. 2b, na obszarze których występują gminy, w których na dzień 31 lipca 2022 r. była prowadzona działalność.

2. Oceny spełnienia warunku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, w zakresie oznaczenia prowadzonej działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności

(PKD) 2007 dokonuje się na podstawie danych zawartych w rejestrze REGON w brzmieniu na dzień 31 lipca 2022 r.”;

5) skreśla się art. 4;

6) art. 5 otrzymuje brzmienie:

„Art. 5. 1. Świadczenie oblicza, przyznaje i wypłaca Zakład.

2. Za każdego ubezpieczonego zgłoszonego w terminie do dnia 31 lipca 2022 r. do ubezpieczeń emerytalnego i rentowych z datą powstania ubezpieczeń emerytalnego i rentowych nie późniejszą niż dzień 1 lipca 2022 r. i który pozostawał w tych ubezpieczeniach w ostatnim dniu miesiąca, w którym przysługuje świadczenie, przysługuje świadczenie w wysokości przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w lipcu 2022 r.

3. Świadczenie jest ustalane jako suma świadczeń, o których mowa w ust. 2.

4. Przy ustalaniu wysokości świadczenia nie uwzględnia się osób zgłoszonych do ubezpieczeń przez płatnika składek lub z urzędu przez Zakład po dniu 31 lipca 2022 r.”;

7) w art. 6:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Ustalenie prawa do świadczenia następuje na wniosek płatnika składek, złożony nie później niż do dnia 28 lutego 2023 r.”,

b) w ust. 3:

– w pkt 3 skreśla się wyraz „pozarolniczej”,

– pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) oświadczenie płatnika składek potwierdzające:

a) rodzaj działalności oznaczonej kodem według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) 2007, o której mowa w art. 2a,

b) w związku z sytuacją ekologiczną na rzece Odrze uzyskanie przychodu z działalności w rozumieniu przepisów podatkowych w sierpniu, wrześniu i październiku 2022 r., niższego o co najmniej 40% w stosunku do przychodu uzyskanego w lipcu 2022 r.”;

8) art. 7 otrzymuje brzmienie:

„Art. 7. 1. Zakład wypłaca świadczenie niezwłocznie, po wyjaśnieniu ostatniej okoliczności mającej wpływ na prawo do świadczenia i jego wysokość, na rachunek bankowy zewidencjonowany na koncie płatnika składek.

2. Zakład informuje na profilu informacyjnym płatnika składek o kwocie wypłaconego świadczenia.”;

9) w art. 9 w ust. 1 oraz w art. 13 wyrazy „Jednorazowe świadczenie” zastępuje się wyrazem „Świadczenie”;

10) w art. 12 wyrazy „Z jednorazowego świadczenia” zastępuje się wyrazami „Ze świadczenia”;

11) po art. 13 dodaje się art. 13a w brzmieniu:

„Art. 13a. 1. Na wniosek płatnika składek, spełniającego warunki określone w art. 3 ust. 1, zwalnia się z obowiązku opłacania nieopłaconych należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, na ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy, Fundusz Solidarnościowy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych lub Fundusz Emerytur Pomostowych, należnych za sierpień, wrzesień i październik 2022 r.

2. Wniosek o zwolnienie z obowiązku opłacania należności z tytułu składek, o których mowa w ust. 1, płatnik składek przekazuje do Zakładu nie później niż do dnia 30 listopada 2022 r.

3. Minister właściwy do spraw pracy określi, w drodze rozporządzenia, wzór wniosku, o którym mowa w ust. 1, mając na uwadze konieczność zapewnienia jednolitej formy składanych wniosków.”;

12) w art. 16:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Główny Urząd Statystyczny jest obowiązany przekazać do Zakładu

informację, czy płatnik składek na dzień 31 lipca 2022 r. prowadził działalność oznaczoną według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) 2007, kodem, o którym mowa w art. 2a. Informacja zawiera imię i nazwisko albo nazwę skróconą płatnika składek, NIP, REGON oraz kod Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) 2007.”,

b) w ust. 2 wyrazy „art. 4” zastępuje się wyrazami „art. 2b”;

13) po art. 22 dodaje się art. 22a w brzmieniu:

„Art. 22a. 1. Rada gminy może wprowadzić, w drodze uchwały, za część 2022 r. zwolnienia z podatku od nieruchomości: gruntów, budynków i budowli związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, wskazanym grupom przedsiębiorców, których płynność finansowa uległa pogorszeniu w związku z sytuacją ekologiczną na rzece Odrze.

2. Gmina jest uprawniona do rekompensaty dochodów utraconych na skutek niższych wpływów z tytułu podatku od nieruchomości, w pełnej wysokości ustalonej na podstawie danych zawartych we wniosku gminy.

3. Rekompensatę wypłaca się z budżetu państwa na wniosek gminy. Gmina składa wniosek do wojewody.”;

14) dodaje się załącznik do ustawy w brzmieniu:

„Załącznik do ustawy
z dnia ... (Dz. U. poz. ...)

Kody, którymi była oznaczona działalność gospodarcza, na dzień 1 lipca 2022 r., według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) 2007		
Lp.	Zakres działalności	Kod PKD i nazwa
1.	GASTRONOMIA (smażalnie / bary, lody, fast food / stacjonarne i ruchome /, kawiarnie, restauracje)	– 46.38.Z – Sprzedaż hurtowa pozostałej żywności, włączając ryby, skorupiaki i mięczaki – 47.23.Z – Sprzedaż detaliczna ryb, skorupiaków i mięczaków prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach – 47.25.Z – Sprzedaż detaliczna napojów alkoholowych i bezalkoholowych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach – 56.10.A – Restauracje i inne stałe placówki gastronomiczne

		<ul style="list-style-type: none"> - 56.30.Z – Przygotowywanie i podawanie napojów - 10.52.Z – Produkcja lodów - 56.29.Z – Pozostała usługowa działalność gastronomiczna - 56.10.B – Ruchome placówki gastronomiczne
2.	ZAKWATEROWANIE (agroturystyka, pola namiotowe, kempingi, hotele, motele)	<ul style="list-style-type: none"> - 55.10.Z – Hotele i podobne obiekty zakwaterowania - 55.20.Z – Obiekty noclegowe turystyczne i miejsca krótkotrwałego zakwaterowania - 55.90.Z – Pozostałe zakwaterowanie - 68.20.Z – Wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi - 55.30.Z – Pola kempingowe (włączając pola dla pojazdów kempingowych) i pola namiotowe
3.	WYPOCZYNEK (plaże i kąpieliska, wędkarze)	<ul style="list-style-type: none"> - 68.20.Z – Wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi - 93.11.Z – Działalność obiektów sportowych - 93.29.B – Pozostała działalność rozrywkowa i rekreacyjna, gdzie indziej niesklasyfikowana - 03.22.Z – Chów i hodowla ryb oraz pozostałych organizmów wodnych w wodach śródlądowych - 93.19.Z – Pozostała działalność związana ze sportem
4.	TURYSTYKA WODNA (wypożyczalnie kajaków /łodzi, organizowanie rejsów, indywidualne wycieczki /supy, kajaki, łodzie/)	<ul style="list-style-type: none"> - 77.21.Z – Wypożyczanie i dzierżawa sprzętu rekreacyjnego i sportowego - 77.34.Z – Wynajem i dzierżawa środków transportu wodnego - 50.10.Z – Transport morski i przybrzeżny pasażerski - 79.12.Z – Działalność organizatorów turystyki - 79.90.A – Działalność pilotów wycieczek i przewodników turystycznych - 79.90.C – Pozostała działalność usługowa w zakresie rezerwacji, gdzie indziej niesklasyfikowana
5.	HANDEL (sklepy wędkarskie, sklepy sportowe)	<ul style="list-style-type: none"> - 32.30.Z – Produkcja sprzętu sportowego - 47.19.Z – Pozostała sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach

		- 47.64.Z – Sprzedaż detaliczna sprzętu sportowego prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach
6.	RYBOŁÓWSTWO	- 03.11.Z – Rybołówstwo w wodach morskich - 03.12.Z – Rybołówstwo w wodach śródlądowych - 03.21.Z – Chów i hodowla ryb oraz pozostałych organizmów wodnych w wodach morskich - 10.20.Z – Przetwarzanie i konserwowanie ryb i skorupiaków i mięczaków”.

MARSZAŁEK SENATU

Tomasz GRODZKI

UZASADNIENIE

Na posiedzeniu w dniu 8 września 2022 r. Senat rozpatrzył ustawę o szczególnym wsparciu podmiotów poszkodowanych w związku z sytuacją ekologiczną na rzece Odrze. W swojej uchwale Senat proponuje wprowadzenie do ustawy 14 poprawek.

Przede wszystkim, Senat proponuje w swoich poprawkach szereg zmian, które odzwierciedlają potrzebę ujęcia w drodze ustawy kwestii, które w przepisie art. 4 ustawy uchwalonej przez Sejm zostały przekazane do kompetencji Rady Ministrów.

W tekście ustawy w siedmiu przypadkach (art. 3 trzykrotnie, w art. 5, w art. 6 dwukrotnie oraz w art. 16) stosuje się odesłania do materii regulowanej w rozporządzeniu Rady Ministrów. Oznacza to, że Rada Ministrów ma samodzielnie regulować kwestie, które powinny stanowić materię ustawy. Rozporządzenie takie nie będzie miało charakteru wykonawczego lecz prawotwórczy.

Przepis § 4 ust. 3 Zasad techniki prawodawczej stanowi, że w ustawie można odsyłać do przepisów tej samej lub innej ustawy oraz do postanowień, o których mowa w ust. 2 (*umowy międzynarodowe*), natomiast nie odsyła się do przepisów innych aktów normatywnych, w szczególności odesłanie z ustawy do aktu wykonawczego do tej samej (lub innej ustawy) jest niedopuszczalne.

Akceptacja takiego rozwiązania jest zaprzeczeniem zasady prymatu ustawy nad aktami prawnymi niższego rzędu.

Ponieważ Senat dostrzegł te uchybienia i uznał, że wymienione wyżej przepisy ustawy mogą być uznane za niezgodne z art. 2 w związku z art. 87 ust. 1 i art. 92 ust. 1 Konstytucji zdecydował o wprowadzeniu poprawek, które określą w ustawie liczbę miesięcy za które przysługuje świadczenie, a w załączniku do ustawy rodzaje działalności, której prowadzenie umożliwi płatnikom składek uzyskanie wsparcia.

Senat pozostawił w gestii Rady Ministrów określenie w rozporządzeniu obszarów na których była prowadzona działalność uprawniająca do świadczenia regulowanego ustawą.

Ponadto Senat, uwzględniając istniejącą sytuację gospodarczą kraju, proponuje określenie wysokości świadczenia w odniesieniu do wysokości przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłaty nagród z zysku w lipcu 2022 r.

Senat proponuje również by świadczenie przysługiwało płatnikowi składek wtedy, gdy w związku z sytuacją ekologiczną na rzece Odrze uzyskał przychód z działalności w rozumieniu przepisów podatkowych w miesiącu sierpniu, wrześniu i październiku 2022 r., niższy o co najmniej 40% (a nie 50%) w stosunku do przychodu uzyskanego w lipcu 2022 r. Zmiana taka pozwoliłaby ubiegać się o świadczenie większej ilości podmiotów, których strat nie można uznać za niewielkie.

Senat uznał, że skoro w sytuacji osiągnięcia tylko niewielkiej części dotychczasowych przychodów z działalności gospodarczej prowadzonej na terenach nadodrzańskich, przedsiębiorcy mają trudności finansowe, właściwą formą pomocy będzie zwolnienie ich z obowiązku opłacania nieopłaconych należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, na ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy, Fundusz Solidarnościowy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych lub Fundusz Emerytur Pomostowych, należnych za sierpień, wrzesień i październik 2022 r.

Ostatnią z istotnych zmian, w stosunku do ustawy w brzmienia przedłożenia, jest propozycja Senatu, której celem jest przyznanie pomocy wskazanym grupom przedsiębiorców, których płynność finansowa uległa pogorszeniu w związku z sytuacją ekologiczną na rzece Odrze, polegającej na zwolnieniu ich uchwałami rad gmin z podatku od nieruchomości: gruntów, budynków i budowli związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej. Jednocześnie gminy byłyby uprawnione do rekompensaty ze środków budżetu państwa dochodów utraconych na skutek niższych wpływów z tytułu tych zwolnień.

Takie rozwiązanie pozwoliłyby społecznościom lokalnym, które w najwyższym stopniu są świadome istniejących na obszarach ich gmin trudności, na doraźną, dodatkową pomoc przedsiębiorcom, których działalność została zahamowana wystąpieniem złej sytuacji ekologicznej na rzece Odrze.